

[PDF udgave \(176 KB\)](#)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag

Journalnummer

Kontor

1

400.C.2-0

EUK

6. februar 2004

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 5. januar 2004 vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets besvarelse af spørgsmål 27 – 37 (alm. del – bilag 410).

Bilag til spm. 33 findes ikke i elektronisk form

Besvarelse af spørgsmål 27 - 37 (alm. del – bilag 410) stillet af udvalget den 5. januar 2004.

Spørgsmål: 27:

Ministeren bedes redegøre for, hvor det tekniske bidrag ligger i følgende patenteksempler udstedt af EPO. Ministeren bedes også redegøre for, om disse patenter kan udstedes med den praksis Europa-Parlamentets direktivtekst lægger op til:

- EP689133 "Method of displaying multiple sets of information in the same area of the computerscreen". (Patent på faneblad grafik element, kendt fra alle Windows konfigurations paneler)
- EP717344 "Taskbar with start menu". (Microsofts patent på Windows's startmenu)
- DK/EP738446 "Method and system for ordering services". (Patent på f.eks. bestilling af hotelværelser, rejser eller lægetjenester på nettet)
- EP504287 "Method and system for remote delivery of retail banking services". (Patent på homebanking)
- EP927945 "Method and system for placing a purchase order via a communications network". (Amazons patent på bestilling af gaver over nettet)
- EP195098 "System for reproducing information in material objects at a point of sale location". (Patent på f.eks. at hente musik fra en server på nettet, brænde de valgte numre på en CD og sælge denne i en butik)
- EP838063 "Method and data system for determination of financial instruments for the use of funding of a loan which is at least partially refinanced during its term to maturity". (Realkredit Danmarks patent på

Svar:

Indledningsvis skal jeg bemærke, at det er op til den Europæiske Patent Organisation (EPO) at vurdere, hvorvidt et patent opfylder den Europæiske Patent Konventions patenterbarhedskrav, herunder kravet om teknisk bidrag. EPO's afgørelser kan indbringes for et ankenævn (Board of Appeal) og for domstolene. Jeg ønsker derfor ikke at kommentere de enkelte patenter og deres patenterbarhed. Dette gælder også for så vidt angår muligheden for at udtage patenter på computer-implementerede opfindelser, hvis Europa-Parlamentets ændringer vedtages. Patent- og Varemærkestyrelsen har på min foranledning undersøgt de nævnte patenters status i Danmark, og oplyser følgende:

- **EP689133 "Method of displaying multiple sets of information in the same area of the computerscreen".**

Patentet er ikke gyldigt i Danmark, idet ansøger ikke har udpeget Danmark i sin ansøgning.

- **EP717344 "Taskbar with start menu".**

Patentet er ikke gyldigt i Danmark, idet ansøger ikke har udpeget Danmark i sin ansøgning.

- **DK/EP738446 "Method and system for ordering services".**

Patentet er meddelt af EPO og er gyldigt i Danmark. I Norge har der været ført en retssag om krænkelse af dette patent. Sagens udfald i Oslo Tingsret blev, at der i den konkrete sag ikke var sket krænkelse af patentet. Retten har således fastslået, at patentet ikke dækker alle former for e-handel med serviceydelser, men kun en enkelt metode at handle over nettet på.

- **EP504287 "Method and system for remote delivery of retail banking services".**

Patentet er meddelt af EPO, men bortfaldet i Danmark. Patentet er i øvrigt til behandling i Board of Appeal efter afgørelsen i en indsigelsessag er anket.

- **EP927945 "Method and system for placing a purchase order via a communications network".**

Patentet er meddelt af EPO, men er ikke gyldigt i Danmark.

- **EP195098 "System for reproducing information in material objects at a point of sale location".**

Patentet er ikke gyldigt i Danmark, idet ansøger ikke har udpeget Danmark i sin ansøgning.

- **EP838063 "Method and data system for determination of financial**

3

instruments for the use of funding of a loan which is at least partially refinanced during its term to maturity".

Patentet er meddelt af EPO, men bortfaldet efter indsigelsesprocedure, og derfor ikke gældende.

Spørgsmål: 28:

Svar:

Indledningsvis skal jeg bemærke, at der stilles de samme krav til alle typer af opfindelser, nemlig at de skal være nye, adskille sig væsentligt fra kendt teknik (opfindeshøjde) og have industriel anvendelighed.

Ifølge den Europæiske Patentkonventions artikel 52, stk. 2, og artikel 53, kan matematiske metoder isoleret set ikke patenteres. Hvis en matematisk metode anvendes i fx en ny maskine eller proces, som opfylder de generelle betingelser for patentering, vil denne opfindelse som helhed kunne patenteres. Et sådant patent, hvori en matematisk metode indgår, forhindrer ikke andre i at anvende den matematiske metode i andre sammenhænge, uden anvendelsen krænker patentet.

Spørgsmål: 29:

Kan ministeren bekræfte, at anvendelsen af en ny algoritme i følge EPO-praksis kan patenteres, hvis den er en matematisk metode?

Svar:

Der er ifølge Gyldendals fremmedordbog to forståelser af ordet ”algoritme”. Ordet kan dels forstås som en matematisk regneprocedure, dels forstås som rækkefølgen af regneoperationer (instruktioner) til en computer.

Jeg har forstået spørgsmålet således, at der spørges, om instruktioner til en computer, som er udtryk for en matematisk regneprocedure, kan udgøre en patenterbar opfindelse.

Et computerprogram, som anvender en matematisk metode eller algoritme, kan ikke patenteres, medmindre den opfylder de almindelige patenteringskrav, som er nævnt ovenfor. Dette fremgår ligeledes af den Europæiske Patentkonventions artikel 52, stk. 2, og artikel 53. Jeg kan således ikke bekræfte, at anvendelsen af en ny algoritme i følge EPO-praksis kan patenteres, hvis den er en matematisk metode.

Jeg skal desuden henvise til besvarelsen af spørgsmål 28.

Spørgsmål: 30:

4

Ministeren bedes redegøre for, hvornår industrielt anvendelige computerprogrammer ikke kan have en potentiel teknisk effekt eller ikke kan involvere tekniske overvejelser. Ministeren bedes endvidere redegøre for, om begrebet ”teknisk bidrag” omfatter ”potentiel teknisk effekt” og ”potentielle tekniske overvejelser”.

Svar:

Begrebet ”potentiel teknisk effekt” stammer fra en afgørelse fra EPO’s appelkammer, det såkaldte Board of Appeal. Den omtalte sag har nummeret T 1173/97. I afgørelsen behandlede appelkammeret spørgsmålet om, hvorvidt to af det omhandlede patents patentkrav kunne siges at vedrøre det, der alene udgør et

computerprogram. Disse to krav vedrører opfindelser placeret på et bæremedie, fx en diskette.

I sagen var det ikke bestridt, at der var tale om en patenterbar opfindelse, men kun om beskyttelsen kunne udstrækkes til også at gælde det tilfælde, hvor opfindelsen lagredes på et bæremedie.

Board of appeal (hvis udtalelse kun foreligger på engelsk) udtaler for så vidt angår ”potentiel teknisk effekt”:

”Every computer program product produces an effect when the program concerned is made to run on a computer. The effect only shows in physical reality when the program is being run. Thus the computer program product itself does not directly disclose the said effect in physical reality. It only discloses the effect when being run and consequently only possesses the "potential" to produce said effect.”

Senere i samme afsnit siges det:

”Once it has been clearly established that a specific computer program product, when run on a computer, brings about a technical effect in the above sense, the Board sees no good reason for distinguishing between a direct technical effect on the one hand and the potential to produce a technical effect, which may be considered as an indirect technical effect, on the other hand.”

Afgørelsen skal forstås således, at hvis der i øvrigt er tale om en patenterbar opfindelse, giver det ikke mening at nægte patentkrav, som beskytter denne opfindelse, mens den er lagret på et bæremedie. Appellkammeret anfører, at et computerprogram på et bæremedie har potentielt den samme tekniske effekt, som når programmet anvendes i computeren. Appellkammerets udtalelse vedrører derimod ikke spørgsmålet om hvilke krav, der skal stilles til den tekniske effekt, for at der kan siges at være tale om en patenterbar opfindelse.

Ovenstående praksis er i overensstemmelse med det kompromisforslag, der blev opnået enighed om på Rådsmødet (*Konkurrenceevne*) 14. november 2002, hvilket fremgår af kompromisforslagets artikel 5, stk. 2.

5

Endelig skal det bemærkes, at selvom en computer-implementeret opfindelse opfylder kravet om at have en teknisk effekt, eller potentielt have en teknisk effekt, skal den desuden opfylde de almindelige patenteringskrav om nyhed, væsentlig adskillelse fra kendt teknik (opfindelseshøjde) og industriel anvendelighed.

Spørgsmål: 31:

Ministeren bedes redegøre for, hvad de normale fysiske effekter i en computer er og på den baggrund i generelle termer præcisere, hvornår et nyt program forårsager en fysisk effekt, der rækker udover de normale fysiske effekter og gør programmet patenterbart.

Svar:

Normale fysiske eller tekniske effekter er transmission af strøm, signaler, lysende dioder og lignende. For at kunne udgøre en patenterbar opfindelse skal en computer-implementeret opfindelse producere en yderligere teknisk effekt. Dette kunne for eksempel være sikker kommunikation eller forbedret lagerkvalitet.

Jeg skal gøre opmærksom på, at der ikke blot stilles krav om, at en computer-implementeret opfindelse skal have en yderligere teknisk effekt for, at der kan opnås et patent. De almindelige patenteringskrav nyhed, væsentlig adskillelse fra kendt teknik (opfindeshøjde) og industriel anvendelighed skal også være opfyldt, før der kan meddeles et patent.

Jeg skal desuden henvise til, at direktivforslaget om computerimplementerede opfindelser artikel 4a, som fremlagt af Rådet, behandler netop spørgsmålet om, hvad der kan siges at være en yderligere teknisk effekt. Artiklen lyder som følger:

”En computer-implementeret opfindelse anses ikke for at yde et teknisk bidrag, blot fordi den indebærer anvendelse af en computer eller en anden maskine. Opfindelser, som omfatter edb-programmer, der implementerer forretningskoncepter eller matematiske eller andre metoder, og som ikke frembringer en teknisk effekt ud over den normale fysiske interaktion mellem et program og computeren, computernettet eller en anden programmerbar maskine, som de køres på, er derfor ikke patenterbare.”

Spørgsmål: 32:

Ministeren bedes redegøre for grundlaget for, at der er givet tilsagn om udstedelse af europapatent på brug af internationale tegn, herunder (æ, ø og å) i emailadresser og webadresser (EP1159820). Hvad er det, der gør, at dette patent ikke er indlysende for en fagmand?

Svar:

Som angivet i min besvarelse af spørgsmål 27 ønsker jeg ikke at kommentere enkelte patenter og deres gyldighed.

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om anvendelsen af et internationalt ”alfabet” (karaktersæt), herunder æ, ø og å i domænenavnsystemet, varetages af IETF

6

(Internet Engineering Task Force, www.ietf.org), som er en international standardiseringsorganisation åben for alle interesserede, bestående af netværksdesignere, operatører, sælgere og forskere. IETF arbejder med at standardisere de tekniske forudsætninger for kommunikation via Internet. En af de opgaver, som IETF varetager, er at se på de tekniske forudsætninger for at indføre et internationalt karaktersæt (det vil sige heriblandt de danske æ, ø og å) i domænenavnsystemet.

Det nævnte patent angår en helt specifik teknisk metode, som er én måde at indføre flere karakterer i domænenavnsystemet på. Patentet blokerer derfor ikke for indførslen af æ, ø og å i domænenavnsystemet, da indførslen af disse bogstaver kan ske på andre måder.

Jeg kan oplyse, at det er korrekt, at EPO har givet meddelelse om, at der kan udstedes et patent i den nævnte sag. Ansøger har imidlertid ikke opfyldt kravene for, at der endeligt kan udstedes et patent. EPO har derfor suspenderet ansøgningen og givet ansøger en frist til at opfylde disse krav. Hvis kravene ikke opfyldes, bortfalder patentansøgningen.

Spørgsmål 33: Tilsende udvalget de uddrag af bemærkninger til Forslag til lov om ændring af Patentloven (L 54, 1976-77, 2. samling), der omhandler eller er relevant for computerprogrammernes undtagelse fra patentering.

Svar:

Det nævnte uddrag er vedlagt besvarelsen som bilag.

Spørgsmål: 34: Ministeren bedes tilsende udvalget de uddrag af udvalgsbetænkningen om Forslag til lov om ændring af Patentloven (L 54, 1976-77, 2. samling), der omhandler computerprogrammernes undtagelse fra patentering.

Svar:

Der blev ikke afgivet betænkning til L 54 i folketingsåret 1976-77. Lovforslaget blev imidlertid genfremsat som L 119 i folketingsåret 1977-78. Udvalgsbetænkningen nævner ikke patentlovens undtagelse vedrørende computerprogrammer. Betænkningen kan i sin helhed læses i Folketingstidende 1977-78 s. 1539.

Spørgsmål: 35:

Hvilke empiriske undersøgelser, som tyder på, at patenter på computerprogrammer fremmer innovation inden for softwarebranchen, har ministeren kendskab til?

Svar:

Så vidt jeg er orienteret, er der endnu ikke gennemført empiriske undersøgelser i

7

Europa med hensyn til at fastslå patenters effekt på innovation i softwarebranchen.

Det amerikanske National Research Council udgav i 2003 en bog med titlen ”Patents in the Knowledge-based Economy”. Bogen behandler spørgsmålet vedrørende patenters effekt på innovation i softwarebranchen i artiklen ”Intellectual Property Protection in the U.S. Software Industry”. Konklusionen på denne artikel er blandt andet, at patenter ikke kan ses som en barriere for nye virksomheders adgang til markedet, i forhold til allerede etablerede virksomheder. Artiklen anfører, at der er behov for mere forskning på dette område, før der kan drages en endelig konklusion.

Jeg kan desuden henviser til følgende artikler, som diskuterer forholdet mellem innovation og vækst.

- ”An Imperical Analysis of the Impact of Patent Protection on Economic Growth”, af Thompson og Rushing, Georgia State University 1995
- ”The role of Intellectual Property Rights in Economical Growth” af Gould og Gruben, Journal of Development Economics vol. 48 (1996) s. 323 – 350.
- ”The impact of patent protection, economy openness and national culture on R&D investment: a cross-country empirical investigation” af Nikos C. Varsakelis, Research Policy 30 (2001) 1059–1068

Spørgsmål: 36:

Ministeren bedes redegøre for hvornår nye programmer, der kan karakteriseres som værende hurtigere, mindre ressourceforbrugende, mere brugervenlige eller sikre, yder et teknisk bidrag (eller effekt) og kan patenteres efter EPO's nuværende praksis og efter forslagene til direktiv om computerimplementerede opfindelser fremsat af EU-Kommissionen samt forslaget vedtaget af Europa- Parlamentet.

Svar:

Ifølge EPO's praksis samt forslaget til direktiv om computerimplementerede opfindelser, som det foreligger efter behandling i Rådet, kan der meddeles patent på computerimplementerede opfindelser, som opfylder de almindelige patenteringskrav. Det præciseres, at det er et krav, at det tekniske bidrag, opfindelsen yder, skal være udover det normale bidrag for en sådan type opfindelse. Der sker således ikke en ændring af den gældende praksis.

Ifølge de ændringer, som Europa Parlamentet har fremlagt, vil det være muligt at patentere computer-implementerede opfindelser, som

- anvender kontrollerbare naturkræfter til at opnå forudsigelige resultater,
- resulterer i frembringelsen af et materielt gode,
- er udtryk for en ny lære om forholdet mellem årsag og virkning,

8

- ikke vedrører behandling, håndtering og fremlæggelse af information,
- ikke involverer databehandling,
- ikke implementerer forretningsmetoder, matematiske metoder og lignende,
- er formuleret som enten et produkt eller en teknisk produktionsproces.

Begreberne naturkræfter, materielle goder, ny lære, behandling, håndtering af information samt databehandling er ikke defineret i Europa Parlamentets forslag. Disse begreber anvendes desuden ikke normalt i patentsammenhæng i dag, hvilket betyder at det er vanskeligt nøjagtigt at præcisere hvilke typer opfindelser, der kan patenteres, hvis Europa Parlamentets ændringer gennemføres. Bestemmelsernes rækkevidde fastlægges i sidste ende af domstolene.

Spørgsmål: 37:

Ministeren bedes redegøre for præcist hvor i Kommissionens direktivforslag vedr. patentering af computerimplementerede opfindelser samt i Europa-Kommissionens og Europa-Parlamentets ændringsforslag samt i EPO dokumenter, begrebet "teknisk" defineres og bliver brugt som teknisk bidrag, teknisk effekt eller teknisk karakter i forbindelse med patentering af computer implementerede opfindelser samt angive disse definitioner i besvarelsen.

Svar:

Kommissionens definition af begrebet "teknisk"

Definitionen af begrebet "teknisk" fremgår af EU-Kommissionens oprindelige direktivforslag vedrørende patentering af computerimplementerede opfindelser artikel 2b. Det fremgår således af artiklen, at "ved et "teknisk bidrag" forstås et bidrag til det aktuelle tekniske niveau, som ikke er indlysende for en fagmand". Begrebet teknisk anvendes i følgende betragtninger 4, 10 – 13 og 15, samt artiklerne 2 og 4.

Rådets definition af begrebet ”teknisk”
Ved Rådets behandling af direktivforslaget blev Kommissionens definition præciseret således, at artiklen blev formuleret som følger: ”Ved et ”teknisk bidrag” forstås et bidrag, som ikke er indlysende for en fagmand, til det aktuelle niveau på et teknologisk område. Det tekniske bidrag vurderes som forskellen mellem det aktuelle niveau og patentkravets genstand som helhed, som skal omfatte tekniske karakteristika, uanset om disse er ledsaget af ikke-tekniske karakteristika eller ej”. Begrebet teknisk anvendes i følgende betragtninger 4, 10 – 13, 13 a, 13c og 15, samt artiklerne 2, 4 og 4a.

Europa-Parlamentets definition af begrebet ”teknisk”

Europa Parlamentet foretog en yderligere ændring af artikel 2 således, at definitionen ændres til: ”technical contribution”, also called ”invention”, means a contribution to the state of the art in a technical field. The technical character of the contribution is one of the four requirements for patentability. Additionally, to deserve a patent, the technical contribution has to be new, non-obvious, and susceptible of industrial application. The use of natural forces to control physical effects beyond the digital representation of information belongs to a technical field. The processing, handling,

9

and presentation of information do not belong to a technical field, even where technical devices are employed for such purposes.

(ba) "technical field" means an industrial application domain requiring the use of controllable forces of nature to achieve predictable results. "Technical" means "belonging to a technical field".

(bb) "industry" within the meaning of patent law means the automated production of material goods;

Der er ikke udarbejdet en dansk oversættelse af Parlamentets ændringsforslag, hvilket er årsagen til, at citatet er bragt på engelsk. Begrebet teknisk anvendes i følgende betragtninger 4, 10 – 13, 13 a – c og 15, samt artiklerne 2, 2a, 2b, 2ba, 4 og 4a – b og 5.

For at lette overskueligheden er informationerne systematiseret i nedenstående skema:

	Kommissionens forslag	Rådets forslag	EU-Parlamentets forslag
Betragtning			
4	x	x	x
10	x	x	x
11	x	x	x
12	x	x	x
13	x	x	x
13a		x	x
13b			x
13c		x	x
15	x	x	x
Artikel			
2	x		x
2a			x

2b	x	x
4	x	x
4a	x	x
4b		x
5		x

EPO's definition af begrebet "teknisk"

Begrebet "teknisk karakter" fremgår ikke direkte af den Europæiske Patent

10

Konvention, men er nævnt i de såkaldte "rules", som svarer til en bekendtgørelse i dansk ret. Begrebet teknisk anvendes således i rule 27, 29 og 33.

Begrebet "Teknisk karakter" fremgår desuden af EPO's vejledning "Caselaw of the Boards of Appeal of the European Patent Office". Det fremgår således af vejledningens kapitel 1, at en opfindelse for at have teknisk karakter skal yde et teknisk bidrag på det patenterbare område. Vejledningen indeholder desuden en gennemgang af en række specialområder, herunder computer-implementerede opfindelser og forretningsmetoder, hvor sagsbehandleren hos EPO skal være særligt opmærksom på, om en ansøgt opfindelse har teknisk karakter.

